Libušin soud

„Aj, Vletavo, če mútíši vodu?
če mútíši vodu strěbropěnú?
Za tě lútá rozvlajaše búria,
sesypavši tuču šíra neba,
oplákavši glavy gor zelených,
vyplákavši zlatopieskú glinu?"
„„Kako bych jáz vody nemútila,
kegdy sě vadíta rodná bratry,
rodná bratry o dědiny otnie!
Vadíta sě kruto mezu sobú
lútý Chrudoš na Otavě krivě,
na Otavě krivě, zlatonosně,
Stiaglav chraber na Radbuzě chladně;
oba bratry, oba Klenovica,
roda stara Tetvy Popelova,
jenže pride s pleky s Čechovými
v sieže žírné vlasti přěs tri řěky.""
Priletieše družná vlastovica,
priletieše ot Otavy krivy,
sěde na okénce rozložito
v Libušině otně zlatě sědlě,
sědlě otně světě Vyšegradě,
běduje i narícaje mutno.
Kdy se slyše jejú rodná sestra,
rodná sestra v Lubušině dvoře,
sprosi kněžnu utr Vyšegradě:
na popravu ustaviti pravdu,
i pognati bratry jejá oba,
i súditi ima po zákonu.
Káže kněžna vypraviti posly:
po Svatoslav ot Lubice bielé,
ideže sú dúbraviny uné,

po Lutobor s Dobroslavska chlemca,
iděže Orlicu Labe pije,
po Ratibor ot gor Krekonoší,
iděže Trut pogubi saň lutu,
po Rodovan ot Kamenna Mosta,
po Jarožir ot bred vletoréčných,
po Stréžibor ot Sázavy ladny,
po Samorod se Mže striebronosné,
po vsie kmeti, lěchy i vladyky,
i po Chrudoš i po Stiaglav bratry
rozvaděma o dědiny otnie.
Kda sě sněchu lěsi i vladyky
v Vyšegradě (v Lubušině sědlě),
prokní stúpi rozenia-dlě svégo:
stúpi kněžna v bielestvúcí rízě,
stúpi na stól oten v slavně sněmě.
Dvě věglasně děvě (vystúpistě),
vyučeně věščbám vítězovým:
u jednej sú desky pravdodatné,
u vtorej meč krivdy kárajúcí,
protiv ima plameň pravdozvěsten,
i pod nima svatocudná voda.
Počě kněžna s otnia zlata stola:
„Moji kmeté, lěsi i vladyky,
Se! bratroma rozrěšite pravdu,
jaže vadíta sě o dědiny,
o dědiny otnie mezu sobú.
Po zákonu věkožizných bogóv
budete im oba v jedno vlásti,
či sě rozdělíta rovnú mierú.
Moji kmeté, lěsi i vladyky!
rozrěšite moje výpovědi,
budetě-li u vás po rozumu.
Nebudetě-l' u vás po rozumu,

ustavíte ima nový nález,
ký by smieril rozvaděná bratry!"
Klaněchu sě lěsi i vladyky,
i počěchu ticho govoriti
govoriti ticho mezu sobú,
i chváliti výpovědi jeje.
Vsta Lubotor s Dobroslavska chlemca,
jě sě tako slovo govoriti:
„Slavná kněžno s otna zlata stola!
výpovědi tvoje rozmyslechom,
seber glasy po národu svému."
I sebrastě glasy děvě súdně,
sbierastě je v osudie svaté,
i dastě je lěchóm provolati.
Vsta Radovan ot Kamenna Mosta,
jě sě glasy číslem pěgliedati,
i věčinu provolati v národ,
v národ k rozsúzeniu na sněm sboren:
„Oba rodná bratry Klenovica
roda stará Tetvy Popelova,
jenže pride s pleky s Čechovými
v sieže žírné vlasti přěs tri rěky,
směríta sě tako o dědiny:
Budeta im oba v jedno vlásti!"
Vstanu Chrudoš ot Otavy krivy,
žleč sě jemu rozli po utrobě,
trasechu sě lutostiú vsi údi;
máchnu rukú, zarve jarým turem:
„Gore ptencem, k nimže zmija vnorí!
gore mužem, imže žena vlade!
Mužu vlásti mužem zápodobno,
prevěncu dědinu dáti Pravda."
Vsta Lubuša s otnia zlata stola,
vece: „Kmetě, lěsi i vladyky,

slyšeste zdě poganěnie moje;
suďte sami po zákonu pravdu.
U nebudu vám súditi svády.
Volte muža mezu sobú rovna,
ký by vládl vám po želězu...
Dievčie ruka na vy k vládě slaba."
Vsta Ratibor ot gor Krekonoší,
jě sě tako slovo govoriti:
„Nechvalno nám v Němcěch iskati pravdu,
U nás pravda po zákonu svatu,
juže prinesechu otci naši
v sieže (žírné vlasti přěs tri řěky)."

V zlomku tomto vypisuje se rozepře dvou bratří Chrudoše a Šťaglava, synů Klenových, kteří po smrti otcově o dědictví se rozvadili. Starší Chrudoš chtěl totiž dle cizího spůsobu vládnouti celou pozůstalostí na ujmu mladšího Šťaglava. I donesla se zpráva o tom kněžně Libuši, kterážto shromáždivši soud zemský, kázala předeň pohnati rozvaděné bratry. Rozsudek vynesen po domácím právu v ten smysl, že oba bratří společně dědictvím mají vládnouti, na čemž nepřestávaje Chrudoš, pohaněl kněžnu Libuši. Tato vzdavši se za tou příčinou soudnictví, jak se podobá, Přemysla za manžela pojala. (Palacký, Dějiny I. 1. 105. Zap, Čes.-Mor. kron. I. str. 70.)